

Վէյիտս, և ի հասարակ զօրացն կալեալ զչորս
հազար արս՝ յետս յղէ ի Տփխիս քաղաք,
և հրամայէ Հայոց՝ աւար առնել զբանակ
Հահղատային։ Խոկ մնացեալ զօրքն Պարսից՝
հանդերձ Հահղատային իւրեանց՝
փախուցեալ՝ ցան և ցիր եղեալ ի հեղեւ-
զատս, ի մայրս, ի մացառս, և ի ձորձորս լե-
րանց մազապըծեալք անցին ընդդեան Եր-
բասիս, կորապուխք և յամօթ պարաեալք։

Ընացող այն ազգն Պարսից ապիկար

Ասպատակաւ իբր գողց այսր գայր
Հարիւր հազար զօրաց ոտից կոխան տայր,
Զրազում գաւառս Հայոց աւերել փութայր

Ահացուցեալ զՀայս՝ պատիժ ըսպառնայր
Տուք զամրոցդ ի ձեռս իմ արտաքուստ գոռայր.
Այն որ հպարտացեալ զայսպիսիս խոկայր,
Նա պարտեալ իբր մուկն ի ծակ իւր դառնայր.

Եպս գրեցին թուղթ ուրախութեան
և աւետեաց Պարեւիչ և Աստսթով
արիև քաջ զենրալ զինուորքն՝ առ Հուշ-
ւոյ բերդին բնակեալ զօրապեան Ռուսաց,
օրինակ զայս. « Աիրեցեալ քաջ ընկերակից
մեր պօլկօվնիկ Յօսէփ Ենտօնիչ, և հա-
ւատարիմ իշխանք. Հայոց՝ աւետիս ձեզ.՝
զի զչար վիշապն որ զձեօք պատեալ կայր,
յաջողութեամբն Աստուծոյ թովեալ
յաղթեցաք, և փախուցեալ անցուցաք ընդ
դետն Երասիս, ունայնացուցեալ զնա իս-
պառ յամենայն ընչեց իւրոց։ Արդ՝ բա-
ցեալ զդուռն բերդիդ՝ արձակեսցես ըզ-
հայսն, զի եկեալ աւար ժողովեացն յապ-
րուստիւրեանց, : Եւ զօրապետին ընթեր-
ցեալ զթուղթն՝ աւետիս մատուցաներ
ամենայն Հայոց, և բացեալ զդուռն՝ արար
ըստ հրամանին։ Խոկ Պարեւիչն Ենրալ
Ենշիքն, զինի քանի աւուրց առեալ ըզ-
դորսն Ասուսաց, զնաց զինի Հահղա-
տային այլ ևս տալ ի պառեր ոզմ։

Յ երկրորդ մարտիս յաղթուղ Ենրալն Պասբեիչ
Եղեւ հրպարտ զըլիսոց Պ դրիցն կառափիչ,
Անց հազար ու զհարիւր հազարս հալածիչ,
Զզօրըս Պարսից իւր ըզբանչար կոտրիչ։
Զմեծ վիշապն որ զՀայովքս պատեալ կայր
Նա թովելով եհան զատամս նորա չար.
Ըստ իւր կարծեաց՝ բաց յինքնէնէ ոչ կայր
Նա արար ըզնա զարդիս զերատար.

Խնդիր Առնիմ, Զէ որ տեսեալ Այսպէս բան,
Տէր զնիր եցոյց իւրծեալ Քամից նայոց տան,
նուաստ էրեց Ազուանցի։

Գրեաց Խաչատուք երեց Աղումնեցի. Ի 1828
ամի Քրիստոսի. Ի սուրբ ուխտն Տաթեւ.

Ք Ա Ն Ի Մ Ի Խ Օ Ո Ա Ք

ՔԱՐԹ—ԱԼԻ ՇԱՀԻ ՎԵՐԱՑՈՒՅՑ

(Ե-Ե-Ե-Ե-Ե-Ե-Ե-Ե)

Օ. Հասան — Ելե միրզայ մականուա-
նեալն Առւջառւ Ապլթանէ, համամայր
Քարման — Քարմայի հետ, ծնել է օրի-
ուրբաթ մինը զիհաջջի 1204 հիջրի։ Ու-
զարմանալի զեղեցիկ կըգըեր շլեւննէ ա-
սած ձեռագիրն, ունէր 16 զաւակներ,
որոնցից 7 արուներ եին և 9 գուստըներ.
առաջին որդին՝ Ք Հըլովքու միրզայ՝ մա-
կանուանեալ ԲՀագր Խան։ 2, Եղայ Խան՝
մականուանեալ Գրուկ ու Լովլի։ 3, Ել-
զուն միրզայ։ 4, Ա մնիկու — կաան միրզայ։
5, Աքթայի կաան միրզայ. Էս հինգ որ-
դիները ծնած են մի մօլէ, որ էր գուստը
Քաթ — Ելի շահի հօր եղբօրը՝ այս ինքնի
Մուրթու զայ — կուլի խանի։ 6, Երու-
սէիդ միրզայ, մայրը սորա էր Առւմեցի։ 7,
Կահրաման միրզայ, որի մայրն էր գուստը
Խահոկ խան կարայի։

Ե. Մահամեդ — Թաղի միրզայ, Նըստամուլ Ապլթանէ մականուանեալն, ծըսնել է շաբաթի օրն 6 սաֆարի 1206, շատ զօրեղ (շայէր) բանաստեղծ էր, վասն որոյ և շովքաթ մականուանէր ինչքեան իւր ոտանաւորների տակին: Առունէր 32 զաւակներ, որոնցից 15 ուստըրներ և 16 գուստըրներ, առաջին որդին Երբուլֆաթ միրզայ, որի մայրն էր գուստըր Շիրազցի Խթըմաթուլ դովլէ Նաջի Խրբահիմ Խանի: 2, Առուջառուլմուլք միրզայ, վիրոյիշելոյ հետ համամայր: 3, Ովքանիք — չեր միրզայ, որի մայրն էր Խոռորքամանուհի: 4, Երբուսայիդ միրզայ: 5, Թահամուրազ միրզայ: 6, Եմիր — Թաէյմաւր միրզայ, սրա մայրն էր Դառլիքուլի Նիւսէյն խանի գուստըրն: 7, Մահամեդ — Ուֆի միրզայ, սորա մայրն էր գուստըր միրզայ, Եհմէդ Խալիքի Սուլթանի: 8, Ալէմ — գիր միրզայ, համամայր Երբուլֆաթ միրզի: 9, Ֆալէդդին միրզայ, համամայր Երբուստիկ միրզին: 10, Անջէր միրզայ, համամայր վերոյդրելցի: 11, Դարար միրզայ: 12, Լմիր — Եէյխ միրզայ: 13, Իսհակ միրզայ: 14, Քամրան միրզայ: 15, Լմիր Նիւսէյն միրզայ *):

Բ. Ելի — Առուլի միրզայ, մականուանեալըն Ծուքնուդովլէ, ծնէլ է հինգչարքաթի օրն 19 շավալի 1207 հիթրի. ունէր 28 զաւակներ, սրանց կէսն արուներ և կէսն գուստըրներ էին. առաջին որդին Առուլթան Քաղից ուլ չման միրզայ, մականուանեալն

(*) Երբ Մամադ — թաղի միրզին արսորեց տէրութիւնն յԱսրապատական, ուր ծնել են նրան երկու որդիներ Հաորիք միրզայ և Հաջիմ միրզայ անուամբ:

Առուլթան, սրա մայրն էր գուստըր Առուլթափայ — Առուլի խանի հօրեղբօրն Գառթալի Շահի: 2, Եսքանդար միրզայ, համամայր վիրնոյն: 3, Ֆանգիր միրզայ, համամայր վիրնոյն: 4, Անու — շերվան միրզայ ևսի գստերէ Մուսթափայ — Առուլի խանի: 5, Իսհակ միրզայ, սրա մայրն էր Նըսնուհի: 6, Դարար միրզայ, մայրն էր Վուրդուհի: 7, Մահամեդ — քեարիմ միրզայ: 8, Երասեար միրզայ: 9, Մահամեդ — բահիմ միրզայ: 10, Եասրուլլայ միրզայ: 11, Ծուքըրուլլայ միրզայ, սրա մայրն էր Կազվինի Կաջար ցեղէն: 12, Նամզէ միրզայ, մայրն էր Խապահանցի: 13, Ոհափուշ միրզայ: 14, Եմանուլլայ միրզայ, համամայր Եասրուլլայ միրզի հետ:

Ճ. Եէյխ ալի միրզայ, մականուանեալն. Եէյխ ուլ մուլք, ծնէլ է գիշերը լոյս Ծըրեքշաբաթի օրը 10 ըաջարի 1210 հիջրի. ունէր 46 զաւակներ, սրանցից 25 հոգի արուներ էին և 21 գուստըրներ: Եռուաջին որդին՝ Եասպար — ալի միրզայ, սրա մայրն էր Եֆշար Եադիր Շահի սկզբունագէն: 2, Եհմէդ միրզայ, որի մայրն էր Մալայիրի Խոռորքան Մահամեդ — Նարամ խանի քոյրն: 3, Ելի — Երսլան միրզայ մականուանեալն Պալար, որի մայրն էր *) Վըրաստանի կողմէն: 4, Կըզըլ

(*) Սալարի որդի Վէլի միրզայն պատմեց ինձ թէ՝ հօրս մայրը կը պատմէր թէ ինձ գերեցին Սոգանլուղ ասացեալ գեղումը՝ հօրս տան պատուհանի մէջն վարագորի տակին ծածկուած ժամանակս. հօրս անունն էր Վարդան, և մին եղբայր ունէի Ասլան անուն, և ի՞քս տան տարեկան կը լինէի, և թէ թիֆլլատումը ազգականներ ունէինք, մին անգամ և եթ գնացած էր, նրանց տունը որ Կորի վերայ էր, Սորանէ այս ինքն Վարդան անունէն մակարերվութէ՝ որ Հայուհի էր Նա:

Վրոլան միրզայ համամայր վերնոցնե 5, Սուլթան — Սանջար միրզայ, նոյնպէս համամայր Սալարի: 6, Մահամմէդ թաշիմ միրզայ համամայր Եհմէդ միրզին: 7, Սուլթան — Իւսուֆ միրզայ, որի մայրն էր քոյր Մալայիրցի Հաղիխան Թռութքմանի: 8, Խոհակ միրզայ, համամայր վերնոյն: 9, Թռուղօւր — Լէսթարին միրզայ, համամայր Աղալարին: 10, Գէղուլլայ միրզայ, որա մայրն էր Թռութքմանունի: 11, Մահամմէդ միրզայ: 12, Մահամմէդ — Ջաֆէր միրզայ, համամայր Գէղուլլայ միրզի: 13, Շահ — Մուշադ միրզայ: 14, Մահամմէդ — Քեարիմ միրզայ, համամայր Եհմէդ միրզին: 15, Իմամ — Կուլի միրզայ: 16, Մահամմէդ — Հաղի միրզայ, համամայր Եհմէդ միրզի: 17, Մահամմէդ — Ժահէր միրզայ ևս համամայր Եհմէդ միրզի: 18, Սուլթան — Եաղուր միրզայ, համամայր Սուլթան — Իւսուֆ միրզին: 19, Պելի — Մահամմէդ միրզայ, որի մայրն էր գուստը Դուլյուփ Կաջար միրզայ Մահամմէդ խանի: 20, Ջալէդինին միրզայ, մայրն էր Թռութքմանունի: 21, Ալի — Կուլի միրզայ: 22, Երգուլ — Լաթիֆ միրզայ, որի մայրն էր գուստը Մալայիրցի Երգուլլաթիֆ խանի: 23, Երգուլ — Բէշի միրզայ, համամայր վերնոյն: 24, Մահամմէդ — Աէֆի միրզայ: 25, Եպանդար միրզայ:

Ժ. Ալի — Շահ միրզայ, մականուանեալն Օհլլի Սուլթան, ծնեց երեք շաբաթի օրն, շաբանի ամսութի 1210 հիջրի սահ համամայր Եբրաս — միրզայ Կայիրու սուլթանի հետ՝ ուներ 22 զաւակներ, որոնցից 10 արուներ և 12 գուստըներ էին, առաջին որդին Աէֆի ուլ

մուլք միրզայ, որի մայրն էր գուստը Կաշէկը — Կուլի միրզի, որի ազգաբանութիւնը հասցնումն ցԵՓշար Կաղիր Շահը: 2, Մահամմէդ Հաղւսէ յն միրզայ: 3, Աէքֆուլ գովլէ միրզայ, համամայր Աէյֆ ուլ մուլք միրզին: 4, Մահամմէդ Թաշէկը միրզայ: 5, Սուջաւ — ուլ գովլէ միրզայ համամայր վերնոյն: 6, Դավութ միրզայ: 7, Եաղուր միրզայ: 8, Երուլ — Կասում միրզայ: 9, Երուլ — Հասան միրզայ: 10, Երուլ — Ֆազլ միրզայ, երեք վերջինների մայրն էր Կուլմեցի:

Ժ. Երգուլլայ միրզայ, երևելի բանահիւս (շահէր), սա ծնեց ուլրաթ օրը 24 ջամագի էլ ավկալի 1210 հիջրի՝ ուներ 30 զաւակներ, որոնցից 10 որդիներ և 20 գուստըներ էին, առաջին որդին Մահամմէդ — Մօհսուն միրզայ, մայրն էր գուստը Կուլանլու Կաջար նըզամ - ուղովլէ Սուլէյման խանի: 2, Խոհակ միրզայ: 3, Եաղուր միրզայ: 4, Լութ-Փուլլայ միրզայ: 5, Խալիլ ուլլայ միրզայ: 6, Երգուլ Համիդ միրզայ: 7, Երգուլ Մէջիդ միրզայ: 8, Երգուլ — Բէշի միրզայ, համամայր Երգուլ — Համիդի հետ: 9, Ենուշերփան միրզայ: 10, Երու Սոյիդ միրզայ:

Ժ. Իմամ — Պելատի միրզայ, որ և մականուանեալն էլ — Խանի, համամայր Բուքըն ուլ գովլէին, ծնեց գիշերն լուսչորեցաբաթի, 14 շավկալի 1211 հիջրի: Այս ուներ 11 զաւակներ, որոնցից 3 որդիներ և 8 աղջիկներ էին: առաջին որդին էր Իմամ — Կուլի միրզայ, որա մայրն էր Եփշար Կաղիր Շահի սերունդէն: 2, Մահամմէդ — Հասան խան, որի մայրն էր գուստը հօր եղբօր Ֆաթ — Ալի Շահի:

Հաջե Մուստաֆայ Կուլի խանի: 3, Ալե Մահամեդ միրզայ, որի մայրն էր գեղացի երկրագործ:

Ժ. Գ. Մահամեդ — բզայ միրզայ, որ ծնեց շաբաթ օրը 3 դեկտեմբերի 1211 հիջրի: Առ երեսելի բանահիւս էր, ունէր 13 զաւակներ, որոնցից 10 արուներ և 3 գուստքներ էին: Ըստին որդին Բզայ Կուլի միրզայ, որի մայրն էր Ավշար Կաղիր Շահի սերունդին: 2, Ալե — Կուլի միրզայ, մայրն էր Գուստը գուլուի Կաճար Մահամեդ խանի: 3, Մահամեդ — Օաման միրզայ, համամայր վերնոյն: 4, Հըսամ Էդդին միրզայ, մայրն էր Քոյր Ապահանցի Ալի խանի: 5, Մահամեդ Ջաֆար միրզայ, մայրն էր Թաէհրանցի: 6, Մահամեդ Հաշիմ միրզայ, մայրն էր Մազանդարանցի: 7, Մահամեդ Բաղր միրզայ, համամայր Մահամեդ Ջաֆար միրզին: 8, Մահամեդ — Խամայիլ միրզայ, համամայր Մահամեդ Հաշիմ միրզին: 9, Աքաբեր միրզայ, որի մայրն Գիւլանցի էր: 10, Ջամալէդդին միրզայ, համամայր Մահամեդ Ջաֆար միրզին:

Ժ. Դ. Հէյդար Կուլի միրզայ, որ ծնեց ուրբաթ օրը՝ 15 սաֆարի 1214 հիջրին՝ էր բանաստեղծ հաւասար Խաւեր երեսելի բանաստեղծին: Ունէր 11 զաւակներ, ուրոնցից 8 արուներ և 3 գուստքներ էին: Ըստին որդին Մուրթուզայ Կուլի միրզայ, մականուանեալն Խան Բարայ, որա մայրն էր գուստը Մէհր Ալի խանի՝ որդւոյ Մուրթուզայ Կուլի խանի հօր եղօր Ֆաթ Ալի շահի: 2, Հաջե Կապուլլայ միրզայ, համամայր վերնոյն: 3, Եմանուլլայ միրզայ, մայրն էր Կաճարների սերունդին: 4, Կասրուլլայ միրզա, մայրն էր գուս-

լըր Մուստաֆայ — Կուլի խանի հօր եղօր բօր Ֆաթ — Ալի շահի: 5, Եսադուլլայ միրզայ, համամայր Մուրթուզայ — Կուլի միրզի: 6, Ալե Մահամեդ միրզայ, մայրն էր Ավշար Կաղիր Շահի սերունդին: 7, Շոքրուլլայ միրզայ, համամայր Ամանուլլահ միրզին: 8, Ալի աքբար միրզայ, համամայր Ալի Մահամեդ միրզին:

Ժ. Ե. Մահմուդ միրզայ, ծնեց երկու շաբաթի օրն՝ 12 սաֆարի 1214 հիջրի: Առ բանաստեղծ էր և իւր բանահիւսութիւններն՝ իւր խսկական անունով կ'յիշուին: Ունէր 34 զաւակներ, որոնց կէսն արուներ էին և կէսն գուստքներ: Ըստին որդին Մասուդ միրզայ, որի մայրն էր գուստը Խըրեանցի Մահամեդ խանի: 2, Մահամեդ Օաման միրզայ, մայրն էր գուստը Օէնդ երեւելի Ալի Մուրադ խանի: 3, Շէյխ Արավուշ միրզայ, համամայր Մասուդ միրզի: 4, Առլիթան Թաքիշ միրզայ, մայրն էր Կաղիր շահի սերունդին: 5, Առլիթան — Ջան միրզայ, համամայր վերոյգրելոյն: 6, Քէեան միրզայ, մայրն էր Կահվանդի մօտք եղած Քէեան գեղացւոց դուստը: 7, Կսան միրզայ: 8, Աբդուլ բաղի միրզայ, մայրն էր Կաղվինցի: 9, Արուք — թէքին միրզայ: 10, Խոսրով միրզայ: 11, Մըրարէք միրզայ՝ համամայր Առլիթան — թաքիշ միրզին: 12, Շոքրուլլէ միրզայ: 13, Կէէմէթ ուլլայ միրզայ: 14, Ելինք — թուշ միրզայ: 15, Լէթարուլլէ միրզայ: 16, Հէյդար միրզայ: 17, Մահամեդ միրզայ:

Ժ. Զ. Հմայուն միրզայ ծնեց լցո ուրբաթի զիշերն՝ 28 ջամաղի ուլ ավլալի, 1216 հիջրի՝ բանաստեղծ էր և ախողուն բանահիւսութենէ էր Հիշմէթ: Ու-

նէր 20 զաւակներ, որոնցից 11 արուներ և 9 դուստրներ էին: Առաջին որդին Մահամմեդ—Շաֆի միրզայ, մայրն էր դուստրը Մաղանդարանցի Աաղթէղէմ միրզայ Շաֆիի: 2, Խքպէր միրզայ, մայրն էր Շաղլու Կհօրդաներէն: 3, Զվան-բախտ միրզայ: 4, Մահամմեդ միրզայ, մայրն էր Կաձար Սփանդու Մուրթուզայ կուլի խանի: 5, Առլթան Աիամուք միրզայ: 6, Երուալ Փէիզ միրզայ: 7, Կաջաֆ—Կուլի միրզայ: 8, Երու-Կասրադղին միրզայ, Համամայր Երուալ Փէիզ միրզին: 9, Հասան միրզայ: 10, Հիւսէյն միրզայ՝ էս վերջին երշկուսն համամայր էին Աիամուք միրզի հետ: 11, Կուր ուշ գէհր միրզայ, մայրն էր Դըմաւանդցի:

ԺԼ. Ելլաչ—Վերդի միրզայ՝ ծնեց գիշերն լոյս երեքշաբաթի օրը՝ 23 ըստ մազանի 1216 հիջրի՝ բանահիւսութիւններ ունի Բէյզա անուաննելով զինքըն իւր սահնաւորների մէջին: Արան ծնան մին որդի և երկու դուստրներ, որդոյ անունն է Ասոստօմ միրզայ, որի մայրն էր դուստր Հիւսէյն կուլի խանի՝ Գաթ—Ելի շահի հօրեղբօր:

ԺԸ. Խամայիլ միրզայ, ծնեց լոյս ուրբաթի օրն 14 շաբանի 1217 հիջրին, ունէր 14 զաւակներ, որոնց կէսն որդիք՝ կէսն դուստրներ: Առաջին որդին Առլթան ըվէիս միրզայ, որի մայրն էր Խօրասանցի: 2, Երտաշիր միրզայ, Համամայր վերնոյն: 3, Մահամմեդ միրզայ: 4, Կուլամ—Ռզայ միրզայ, Համամայր Առլթան—ըվէիս միրզին: 5, Կուլամ—Հիւսէյն միրզայ: 6, Երուլ—Կասում միրզայ: 7, Եսաւ-Քուլաչ միրզայ:

ԺԹ. Ահմեդ—Ելի միրզայ, ծնեց ուրբաթի օրն՝ 6 շավվալի 1218 հիջրի, Համամայր էր Մահամմեդ միրզին: Բանաստեղծ էր սա, և իւր անունով է յիշած իւր բանահիւսութիւնները՝ ունէր 11 զաւակներ, որոնցից 4 որդիներ և 7 դուստրներ էին: Առաջին որդին Խակուր միրզայ, որի մայրն էր Թուրքմանուհի: 2, Առլթան Հիւսէյն միրզայ, մայրն էր դուստրը Առլատքուհցի Մահամմեդթաղի խանի: 3, Կազր միրզայ, մայրն էր գուստը Գաթ—Ելի շահի եղբայր Հիւսէյնի—կուլի խանի: 4, Խան—Գևալդի խան, մայրն էր Յառելքմանուհի:

Ի. Ելի—Ռզայ միրզայ, Համամայր Մահամմեդթաղի—Ռզայ միրզին, գիշերն լոյս շաբաթի 6 զիլկադղէի 1218 հիջրի ծնեց, որ ունէր միակ դուստր:

ԻԲ. Վէյ—Կուրբաթ միրզայ, ծնեց գիշերն լոյս ուրբաթի 19 Աաֆարի 1221 հիջրի, ունէր հինգ դուստրներ:

ԻԲ. Բահրամ միրզայ, ծնեց հինգ շաբաթի օրն՝ 5 ըարբիուլ ավվալի 1221 հիջրի, ունէր 5 զաւակներ, երեք որդի և երկուսն դուստրներ էին: Առաջին որդին Խմիր—Ելլան միրզայ, որա մայրն էր դուստր Վիւրդսատանցի Խմիր Ելլան խանի: 2, Շուքուր ուլա միրզայ, մայրն էր Մաղանդարանցի: 3, Կսաղ ուլա միրզայ, Համամայր Շուքուր ուլա միրզին:

ԻԳ. Շափուր միրզայ, ծնեց գիշերն լոյս չորեքշաբաթի 11 սաֆարի 1222 հիջրի, ունէր մին որդի և մին դուստրը, անունն որդուոյն Ուէհթի—կուլի միրզայ, որի մայրն էր դուստր Վիւրդսատանցի Խմիր—Ելլան խանի:

Ի՞ն. Աղելք — կասում միրզայ, մականու անեալն Գյարման Գյարմա, ծնեց չուրեշաբթի օրն 2 ջամաղիուլ ախրի 1222 հիջրի, չափահաս եղաւ, գնաց Ետրբէջան և կամեցաւ թագաժառանդ Սբբաս միրզայ *Եայիր — ուլ սալթանէի մօտն: *)

Ի՞ն. Վանուչէհը միրզայ, ծնեց գիշերն լոյս ուրբաթի 4 ջամաղուլ ախրի 1222 հիջրի, ունէր 7 զաւակներ, որոնցից հինգն որդի և երկուսն դուստր էին: Եռաջին որդին Եսադ ուլա միրզայ, որի մայրն էր գուստը եղբօր Գյաթ — Ալի շահի Հիւսէյն — կուլի խանի: 2, Առւլժան իւսուփ միրզայ, որի մայրն էր Արաստանի կողմէն: 3, Վահամմեդ — Քհաղսւմ միրզայ, համամայր Եսադուլա միրզի: 4, Վահամմեդ հիւսէյն միրզայ, որի մայրն էր գուստը Եֆշար՝ Վահամմեդ — Հիւս-

էյն բէկի: 5, Ալի Վահամմեդ միրզայ, համամայր Եսադուլահ միրզի:

Ի՞ն. Հըրմըզ միրզայ, ծնեց զիշերը լոյս երկուշաբթի 4 ջամաղիուլ ավավելի 1222 հիջրի, ունէր վից զաւակներ, որոնցից հինգն որդի և երկուսն դուստրներ էին: Եռաջին որդին Վահամմեդ Հասան խան, որա մայրն էր Եսրֆէ, որ էր գուստը Օանդ Ալի — Առւրադ խանի: 2, Առնաջար միրզայ, մայրն էր Արաստանի կողմէն: 3,

Առւլամ — Հիւսէյն միրզայ, մայրն էր գուստը Փազուքի Հիւսէյն — Ալի բէկի: 4, Վահամմեդ կուլի միրզայ, համամայր վերնոյն: 5, Զափէր Առւլի միրզայ, համամայր վերնոյն:

Ի՞ն. Վէյքեա վուզ միրզայ, ծնեց ուրբաթի օրն 18 շավվալի 1222 հիջրի, ունէր 8 զաւակներ, սրանցից 5 ուստրներ և 3 դուստրներ: 1, Շահվերդի խան, մայրն Զուանշիր Գազլ Ալի բէկի դուստրն: 2, Արզըլ — Արալան միրզայ, համամայր վերնոյն: 3, Եսադուլահ միրզայ, մայրն էր գուստը Արազաղցի Ալի կուլի բէկի: 4, Խամայիլ միրզայ, համամայր Շահվերդի խանի: 5, Օսուլիքըլար միրզայ, մայրն էր ևս գուստը Գազլ Ալի բէկի:

*) Սրա մայրն էր Արմեցի Աֆշար Էմամ Առուի խանի դուստրն: Շնան նորան երկու որդիներ և մին դուստր: 1, որդին էր Էմամ Կուլի միրզայ մայրն էր Հայուշի Արմեցի, և 2, Բզա Կուլի միրզայ, որի մայրն էր Արմեցի Աֆշար: Մելքի Կասում միրզէն առաջնն եղաւ արքայորդիների մէջին ուրիշ ազգիրի լիզուով խօսպն: Ազատ կեսառէր անգղիերէն Փրամահերէն, կհասկանար սուսերէն և ասորի լեզուները տեղեակ էր եւրոպէական սիստեմայով բժշկականութեան: Երևելի էր բոլոր Պարսկաստանու մին հրացան և ասքանանակ ձգելով, նոյնպէս և սրսորդութեան մէջին վասն որոյ Վահամմեդ շահն շատ անդամ կհրաւիրէր նրան Թէհրան իւրեան որսորդակից լինելոյ համար Մելքի Կասում միրզէն մեռաւ 1858 օգոստոսին՝ իւր Շիշաւան գիւղումն, որ Վարազայի մշակումն է Արմեց ծովակի արեկին կողմէն լնկած՝ կէս վերտաշափ հեռաւորութիւնով ծովակէն:

ԿԹՀ. Շահ—Կուլի միրզայ, ծնեց չուրեքշաբաթի օրն 11 մըհառամի 1223: 9 զաւակներ ունէր, սրանցից երեքն ուստրաներ՝ վեց դուստրներ էին: Ըռաջին որդին Արդաշիր միրզայ, մայրն էր դուստր Դաշլուի կաճար Հասան խանի: 2, Մահամետ Եղի խան, մայրն էր դուստր Դուլուի կաճար Մահամետ խանի: 3, Խալիլ ուլլահ միրզայ, մայրն էր ի ցեղէն Բօղ—չղուղու:

1. Մահամետ Մէյթի միրզայ, ծնեց գիշերն լոյս կիւրակի՝ 1 շավվալի 1233 հիջրի, ունէր 9 զաւակներ, որոնցից չորս ուստրներ՝ հինգն դուստրներ էին: Ըռաջին որդին Մահամետ—Քեարիմ խան, որի մայրն էր դուստր Եղաէդդինը կաճար Եմիր խանի: 2, Մահամետ—Սաղէկ խան, մայրն Թէհրանցի: 3, Մահամետ—Բահիմ խան, մայրն էր դուստր Կուանլու Մէհր Ալի խանի: 4, Լութֆ Ալի խան, համամայր վերնոյն:

1. Վ. Վէյ Խօսրու միրզայ, ծնել է զիշերն լոյս հինգշաբաթի 13 սափարի 1224 հիջրի, համամայր է Վէյքեավուզ միրզին, ունէր ութ զաւակներ, որոնցից 3 ուստրներ, 5 դուստրներ: Ըռաջին որդին Մահամետ Սաղէկ խան, մայրն էր դուստր Թէհրանի Բէզզարբէդի Մահամետ թաղի խանի: 2, Մուրթուզա Կուլի խան: 3, Մահամետ—Ախտէյն միրզայ. Երեքեանն էլ մին մօրից էին ծնած:

1. Բ. Վէյյու մարս միրզայ, Խլսանի, որի արտղոսն էր Եբուլմուլք, ծնեց երեքշաբաթի օրն 25 ջամադիէլ ախրի՝ 1224 հիջրի, ունէր 6 զաւակներ, որոնցից չորս ուստրներ և երկուսն դուստրներ: Ըռաջին որդին Հուշէնկ միրզայ, որի մայրն էր

Վաստանի կողմէն: 2, Ախամուք միրզայ, մայրն էր դուստր Մազանդարանցի Լէշքէր նուիս միրզայ Կաղըի: 3, Առլիթան Եհմէդ միրզայ, մայրն էր Դուլուի կաճար Մահամետ Հասան խանի: 4, Իղրիս դուստր միրզայ, համամայր Հուշանկ միրզին:

1. Գ. Զհանշահ միրզայ, համամայր Մահամետ միրզին, ծնեց լոյս կիւրակի 5 րամազանի 1224 հիջրի, ունէր 9 զաւակներ, որոնցից 6 ուստրներ և 3 դուստրներ էին: Ըռաջին որդին Ծղլ—շահ միրզայ: 2, Զհանդար միրզայ: 3, Կումբուզ միրզայ: 4, Ֆազլ շահ միրզայ, համամայր Զհանդար միրզին: 5, Մահամետ Հիւսէյն միրզայ, համամայր Ծղլ շահի հետ: 6, Մահամետ Հաշիմ միրզայ:

(Ի ՀԵՊԱՒՆԻՒՅՆ).

ԳԱԼՈՒՑ ԵԿՐՄԱՋԱՆԱՆՑ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԽՆԵՐՈՒԹԻ ՏԵՐԵԳԱՐ

Վ. Ե. Հ. Հայրապետի ամենայն Հայոց Տ. Տ. Գէորգայ Դ. Աբբազինագոյն կաթողիկոսի օծման Թ.-րդ տարեդարձը՝ որ ի 21-ն ամսոյս էր՝ արժանաւոր հանդիսիւ եւ շքով կատարեցաւ ի 23-ն ամսոյս յաւուր կիւրակէի Հոգեգալստեան:

Վ. Ե. Հ. ՀՈՅՐՈՎԻԵՏ Ի ԲԵՒԲՈԿԱՆ

Վ. Ե. Հ. Հայրապետ մեր ի 27-ն ամսոյս դնաց յամարանոցն իւր ի Բիւրական: